

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens uppgift är att med stöd av vetenskap och praktisk erfarenhet till samhällets gagn främja jordbruk och skogsbruk samt därtill knuten verksamhet. Akademien instiftades år 1811 på initiativ av Karl XIV Johan. Verksamheten inleddes den 28 januari 1813.

Boksläpp – 28 augusti

Beredskap är det nya gröna: vad historien lär oss om de areella näringarnas betydelse

Arbetsgruppen *Historiskt lärande*, inom Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens försörjningsprogram, har under 2024 och 2025 arbetat med att sammanställa olika historiska perspektiv på beredskap inom de areella näringarna för att dra lärdomar till nutiden. Detta arbete har resulterat i en bokantologi som under detta boksläpp presenteras, kommenteras av historiker Gunnar Wetterberg och diskuteras bland de närvarande.

I den osäkra tid vi befinner oss i är det lockande att söka vägledning i historien. Hur gjorde man då? Hur omfattande och dynamiskt var kalla krigets beredskapsarbete – och varför övergavs det så snabbt? Vilken roll spelar de areella näringarna i att skapa en robust beredskap? Denna bokantologi utforskar och analyserar hur beredskapens idéer och praktiker har utvecklats och förändrats över tid och försöker undersöka sådana frågeställningar. Genom historiska lärdomar belyses dagens omvälvande situation och de pågående ansträngningarna att åter bygga upp en fungerande beredskap.

Boken består av tio enskilda kapitel som är skrivna av totalt elva författare som belyser beredskapen inom de areella näringarna från olika perspektiv och avslutar med historiska lärdomar. I det avslutande kapitlet summeras därefter boken och lyfter de gemensamma lärdomarna från samtliga kapitel. Redaktörgruppen bakom boken består av projektledare Jenny Asplund, akademibibliotekarie Per Eriksson och arbetsgruppsordförande Erland Mårald. Under boksläppet kommer de historiska lärdomarna presenteras och kommenteras av historiker Gunnar Wetterberg.

Välkomna att ta del av intressanta presentationer och diskussioner!
Peter Normark, Akademisekreterare och vd

Seminarier finansieras med medel ur stiftelserna A.W. Bergstens fond, C.F. von Horns fond samt Birgitta och Gunnar Nordins fond

Tid & plats

28 augusti 2025
Kl. 15.00-17.00 med
efterföljande mingel

på KSLA, Drottninggatan 95B
Stockholm och på Zoom

Frågor

Innehåll:

Jenny Asplund
Jenny.asplund@ksla.se
tel. 072 222 9044

Per Eriksson
Per.eriksson@ksla.se
Tel. 08-5454 7717

Övrigt:

Agneta D Ohlson
agneta.ohlson@ksla.se
tel. 08-54 54 77 12

Program

Moderator: Jenny Asplund, projektledare KSLA:s Försörjningsberedskapsprogram

- 15.00 **Välkomna och bakgrund till Försörjningsberedskapsprogrammet**
Peter Normark*, akademisekreterare och vd
- 15.15 **De historiska lärdomarna från tre kapitel**
Camilla Eriksson*, Fil. dr., docent inom landsbygdsutveckling, forskare civilt försvar och krisberedskap FOI
Björn-Ola Linnér*, professor environmental change Linköpings universitet
Inger Olausson*, hortonom och agronomie doktor, Statens maritima och transporthistoriska museer
- 15.45 **Beredskapens paradoxer**
Erland Mårald*, professor Umeå universitet och ordförande arbetsgruppen Historiskt lärande
- 16:00 **Reflektioner kring antologin**
Gunnar Wetterberg, författare och historiker
- 16.30 **Frågestund**
Författarna svarar på frågor
- 16:55 **Summering och avslut**
- 17:00 **Mingel i donatorsfoajén**

Boken består av följande kapitel (författare inom parentes)

1. **Livsmedelsberedskap för en ny tid** (*Ingrid Petersson**, särskild utredare SOU 2024:8)
2. **Mat som vapen och fredsbyggande: Livsmedelsförsörjningens geopolitik** (*Björn-Ola Linnér**, professor environmental change Linköpings universitet)
3. **Mer att lära av första än av andra världskrigets kristid** (*Carin Martiin**, forskare agrarhistoria SLU)
4. **Livsmedelsförsörjningens hotbilder och livsmedelsberedskapens åtgärder på 1980-talet** (*Camilla Eriksson**, fil. Dr., docent i landsbygdsutveckling, forskare civilt försvar och krisberedskap FOI och *Fredrik Bertilsson*, fil. Dr. i idéhistoria, forskare kunskapspolitik och forskningspolicy KTH)
5. **Livsmedelsberedskapen: avveckling och återuppbyggnad** (*Harald Svensson**, tidigare chefsekonom Jordbruksverket)
6. **Gröna drömmar och svarta beroenden: skog, drivmedel och beredskap under dryga 100 år** (*Erland Mårald**, professor idéhistoria Umeå Universitet)
7. **Trädgårdsodlingens betydelse för livsmedelsberedskapen** (*Inger Olausson**, hortonom och agronomie doktor, nu Statens maritima och transporthistoriska museer)
8. **Veterinär beredskap: Från militärhästar till sällskapsdjur** (*Folke Cerenius**, stabsveterinär Försvarsmakten)
9. **Om talko: att sätt ett ord i beredskapsarbete** (*Ann-Catrin Östman**, äldre universitetslektor, docent i agrarhistoria Åbo akademi)
10. **Vad kan vi lära av historien? Fyra nedslag från första världskriget till 90-talet omläggning av jordbrukspolitiken** (*Per Eriksson*, fil. Dr i ekonomisk historia och akademibibliotekarie KSLA)